

LOGIKA FORMACJI TEZAUUSA NAUKOWEGO KSZTAŁCENIA KONTEKSTOWEGO PRZYSZŁYCH NAUCZYCIELI

W niniejszym artykule przedstawiona została istota zjawiska „tezaurus”. Udowodniona została celowość stosowania w procesie formowania tezaurus kontekstowego nauczania przyszłych nauczycieli metody analizy interdyscyplinarnej, metody analizy źródła terminologii, metody analizy systemowej. Jako kryteria analizy terminów nauczania kontekstowego określono czas trwania, poziomie hierarchicznie-strukturalny, autonomię, akceptację ogólną, współczesność, operacyjność, korelację z poziomem zarządzania, syntaktyczna złożoność pojęcia. Zdefiniowane zostały trzy grupy pojęć, tworzących naukowy tezaurus nauczania kontekstowego, a mianowicie: pojęcia opisujące teoretyczne i metodologiczne aspekty nauczania kontekstowego; pojęcia odnoszące się do ujawnienia łącznej refleksywnej konstrukcji osobowości; pojęcia opisujące aspekt technologiczny nauczania kontekstowego.

Słowa kluczowe: tezaurus naukowy nauczania kontekstowego, metody analizy interdyscyplinarnej, metody analizy źródła terminologii, metody analizy systemowej, kryteria analizy terminów nauczania kontekstowego, grupy pojęć nauczania kontekstowego.

V. Zhelanova
doktor habilitowany
 nauk pedagogicznych,
 docent,
 profesor katedry
 teorii i historii pedagogiki
 Kijowskiego
 Uniwersytetu
 im. Borysa Hrinchenki
 (m. Kijów, Ukraina)

LOGIC OF FORMATION FOR SCIENTIFIC THESAURUS OF CONTEXTUAL STUDY FOR FUTURE TEACHERS

In the present article is analyzed the essence of the phenomenon "thesaurus". The expediency of using in the process of contextual study thesaurus of interdisciplinary method for analysis, terminological methods of source analysis, system analysis method. The criteria for terms of analysis context of training is defined their duration, structural and hierarchical level, autonomy, conventional, modernity, operatsiynist, correlation with management level, syntactic complexity of the concept. In the article is defined three groups of terms that composed the scientific thesaurus of studying context, namely the terms that characterized the theoretical and methodological aspects of the context of training. The terms that relating to the disclosure set of reflective personality constructs comprising self-reflexive construct, which is reflective and reflexive competence determined constructs, namely, motivation, semantic sphere of subjectivity and professional future teachers; terms of describing the technological aspect for contextual study.

Key words: science thesaurus of contextual studying, method of interdisciplinary analysis, method of source analysis, method of system analysis, criteria of analysis of terms for context study, group of terms of contextual study.

ЛОГІКА ФОРМУВАННЯ НАУКОВОГО ТЕЗАУРУСУ КОНТЕКСТНОГО НАВЧАННЯ МАЙБУТЬОГО ПЕДАГОГА

У представленій статті проаналізовано сутність феномену „тезаурус”. Доведено доцільність використання у процесі формування тезаурусу контекстного навчання майбутнього педагога методу міждисциплінарного аналізу, термінологічного методу

джерелознавчого аналізу, методу системного аналізу. Критеріями аналізу термінів контекстного навчання визначено їх тривалість, структурно-ієрархічний рівень, автономність, загальноприйнятність, сучасність, операційність, співвіднесеність з управлінським рівнем, синтаксична складність поняття. Визначено три групи термінів, що складають науковий тезаурус контекстного навчання, а саме: терміни, що характеризують теоретико-методологічні аспекти контекстного навчання; терміни, що пов'язані з розкриттям сукупності рефлексивних конструктів особистості; терміни, що характеризують технологічний аспект контекстного навчання.

Ключові слова: науковий тезаурус контекстного навчання, метод міждисциплінарного аналізу, метод джерелознавчого аналізу, метод системного аналізу, критерії аналізу термінів контекстного навчання, групи термінів контекстного навчання.

Постановка наукової проблеми та її значення. У контексті сучасного процесу модернізації вищої освіти в Україні, пов'язаного з її новими якісними вимірами, усе більшого значення набувають практико-зорієнтовані освітні системи, що дозволяють побудувати навчальний процес у ВНЗ з урахуванням специфіки майбутньої професії. Найбільш продуктивною у цьому плані є система контекстного навчання, оскільки саме вона спрямована на подолання суперечностей, що існують у традиційній вищій освіті й призводять до таких недоліків, як: відсутність професійної мотивації, формальність знань, нездатність їхнього використання в практичній роботі, тривала адаптація молодих фахівців до професійної діяльності тощо. До того ж є відомим положення методології наукового дослідження, що одним з основних показників наукової й практичної зрілості тієї або тієї теорії є наявність і обґрунтованість її термінологічного апарату. При цьому у педагогічній теорії нерідко спостерігається явище, на яке неодноразово звертали увагу відомі методологи педагогіки (В. Краєвський, В. Полонський), а саме: відсутність систематизації термінів, багатозначність та різноманітність їх тлумачення, зниження строгості в нормативності слововживання в науковому контексті, зростаюча нерегульованість процесу використання термінів з інших наук. Тобто недостатня чіткість поняттєвого апарату, відсутність його систематизації ускладнює розробку певних концепцій та технологій. Безумовно, ці складнощі стосуються й досліджуваної нами системи контекстного навчання майбутнього педагога. Отже, постає необхідність з'ясування та систематизації понять, тобто формування наукового тезаурусу контекстного навчання майбутнього педагога.

Аналіз останніх досліджень. Концептуальні основи тезаурусного підходу обґрунтовано у студіях В. Лукова, Вл. Лукова, С. Сисоєвої. Різні аспекти проблеми контекстного навчання розробляються в працях А. Вербицького та представників його наукової школи (Т. Дубовицька, О. Ларіонова, К. Шапошніков та ін.). Особливого значення у форматі представленої проблеми набуває глосарій понять контекстного навчання (автор А. Вербицький), де уперше виокремлено, обґрунтовано та визначено провідні поняття теорії та технології контекстного навчання. Зазначений глосарій становить розгорнуті словникові статті, що розкривають термінологічний апарат теорії контекстного навчання. Варто відзначити, що цей глосарій містить і нові поняття, що з'явилися у науковому обігу разом з концепцією контекстного навчання (контекстне навчання, квазіпрофесійна діяльність), і поняття та терміни, які вже використовували в психолого-педагогічній та методичній літературі, але отримали нового осмислення автором відповідно до теорії контекстного навчання (моделювання в контекстному навчанні, принципи контекстного навчання, організаційні форми навчання контекстного типу) [2]. Поряд з цим, існує також і дещо інший підхід до розгляду поняттєво-категоріального апарату контекстного навчання, зокрема до категорії „контекст”. Відповідно до цього підходу зазначене поняття досліджується як міждисциплінарний феномен на засадах міждисциплінарної методології. Саме цей аспект теорії контекстного навчання висвітлено в роботі А. Вербицького „Категория „контекст” в психологии и педагогике” [3]. Проте при такій високій зацікавленості контекстною

проблематикою питання, пов'язані з науковим тезаурусом контекстного навчання майбутнього педагога залишаються поза увагою науковців.

Метою статті є висвітлення загальної логіки формування наукового тезаурусу контекстного навчання майбутнього педагога.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Ключовим феноменом представленої статті є поняття „тезаурус”. Відомо, що в Давній Греції тезаурусом (thésaurós) називали скарб, скарбницю, запас. У сучасному науковому сленгу тезаурус – це структуроване уявлення і загальний образ тієї частини світової культури, яку може освоїти суб'єкт (В. Луков, Вл. Луков) [7]; науковий і культурний феномен, що забезпечує порозуміння учених і практиків у світовому освітньому просторі та узгодженість методологічних засад дослідження певних проблем; система понять, що призначені людині для їх засвоєння й актуалізації з метою успішної орієнтації у предметній площині наукових знань (С. Сисоєва, І. Соколова) [10].

Беручи до уваги окреслені наукові позиції, ми розуміємо науковий тезаурус як систему понять, що відбиває на методологічному, теоретичному й технологічному рівні сутнісні ознаки контекстного навчання і є інструментом для його опису. Варто відзначити, що тезаурусу контекстного навчання майбутнього педагога притаманні такі ознаки як неповнота, міждисциплінарність, змінність, дієвість, контекстність.

На підставі підходів до вдосконалення наукової термінології (В. Краєвський, Є. Михайличев, В. Полонський), у процесі формування тезаурусу контекстного навчання нами було використано метод міждисциплінарного аналізу, термінологічний метод джерелознавчого аналізу, метод системного аналізу.

Результати міждисциплінарного аналізу категорії „контекст” і феноменів, що стоять за ним відповідно до феноменології лінгвістики, психолінгвістики, філософії, логіки та методології, психології та педагогіки, надано у попередніх працях [5]. Проведена аналітична робота дає підстави вважати, що феномен „контекст” як семантичний складник провідного поняття дослідження „контекстне навчання” є міждисциплінарним. У ньому синтезуються певні ідеї з кожної із зазначених наук. Проте найбільш вагомою є інтеграція психологічного та педагогічного трактування контексту як системи внутрішніх і зовнішніх умов та чинників поведінки й діяльності людини, яка впливає на сприйняття, розуміння й перетворення суб'єктом конкретної ситуації, що визначає смисл і значення цієї ситуації як у цілому, так і певних її компонентів.

З метою встановлення інформаційних можливостей певних термінів (повноти, достовірності, новизни), а також аргументованого оцінювання їх значення щодо теорії та технології контекстного навчання майбутніх педагогів нами було використано метод джерелознавчого аналізу. Суть і своєрідність методології джерелознавства полягає у визнанні чужої (а не лише своєї) свідомості в тріаді „людина – твір – людина” (О. Медушевська). [8]. У цій тріаді методологія джерелознавства розрізняє два типи взаємозв'язків і відповідно два типи дослідницької діяльності. При першому типі взаємозв'язків розглядається відношення твору до тієї історичної реальності, у процесі функціонування якої він був створений. При другому типі – суб'єкт, який пізнає, включає твір у реальність сучасної йому епохи, тобто відбувається „зустріч двох індивідуальностей” (М. Бахтін), а саме творця й дослідника. Відзначимо, що адаптація цих положень джерелознавчого аналізу до проблеми нашого дослідження дає підстави вивчати певні, уже існуючі терміни теорії та технології контекстного навчання, визначити їхні інформаційні можливості, вагомість, а потім обґрунтовувати своє розуміння їй формулювати їх визначення.

У процесі формування наукового тезаурусу контекстного навчання нами також застосовано метод системного аналізу, тобто такий засіб наукового пізнання, в основі якого лежить дослідження об'єктів як систем (І. Блауберг, Е. Юдін), як деякої цілісності, з визначенням елементів, що складають її, а також відношень кожного елемента й системи [1]. Отже, беручи до уваги зазначені положення, ми вважаємо, що досліджуваний нами

тезаурус контекстного навчання має всі ознаки системного об'єкта, а саме: він є цілісним, володіє інтегративними якостями, є відкритим, ієрархічним.

При аналізі термінів контекстного навчання на основі системного підходу ми спирались на критерії, представлені в дослідженнях Е. Михайличева [9]. Розглянемо їх.

Тривалість поняття, тобто час уведення його в науку, термін його збереження без істотного перегляду основного змісту. Отже, цей критерій характеризує актуальність терміна. Так, уперше ідея контекстного навчання була оприлюднена А. Вербицьким у 1981 році. У сучасній науці окреслене поняття визначає одну з найбільш відомих практико-орієнтованих систем освіти, отже, не викликає сумніву його актуальність й тривалість.

Структурно-ієрархічний рівень. Поняття мають різний ступінь узагальнення й відбивають різні за значущістю явища та їхні ознаки, співвідносяться з різними теоріями та концепціями, наприклад, поняття „контекстний підхід” належить до третього конкретно-наукового рівня методології; поняття „технологія контекстного навчання” – до четвертого технологічного рівня методологічного аналізу, тобто відбивають різні рівні узагальнення.

Автономність – дубльованість понять. У терміносистемі, яка складається з різних джерел, існують і поняття, що дублюють один одне, і відносно автономні. Так, поняття „організаційні форми навчання контекстного типу” дублює поняття „контекстно-орієнтовані форми навчання”. Автономним є поняття „квазіпрофесійна діяльність”.

Загальноприйнятність понять, що характеризується адаптованістю до реальної практики, звичністю й поширеністю, наприклад, загальноприйнятими є поняття „пізнавальні мотиви”, „професійні мотиви”.

Сучасність – архаїчність поняття. Цей критерій відбиває специфічний аспект „історичної репутації” терміна та його „модність”. Відомим сучасним поняттям є „рефлексивно-антиципаційний механізм”. При цьому поняттями з „історичною репутацією” є „рефлексія” та „антиципація”.

Операційність понять. Цей критерій відбиває структурну складність конструкта-моделі поняття, можливості визначення характеристик, що діагностуються, наприклад, поняття „мотиваційний синдром” є системою взаємодії певних мотиваційних компонентів.

Співвіднесеність з управлінським рівнем, що є однією з провідних характеристик змістовності й масштабності явищ, яка відбиває поняття, наприклад, поняття „поліпарадигмальність”, „поліпідхідність” контекстного навчання відбивають його масштабність.

Синтаксична складність поняття. Цей критерій постає як лінгвістичний і найбільш пов'язаний зі зручністю використання термінів.

Поряд з цим для визначення тезаурусу, що містить емкий категоріальний апарат, необхідно було з'ясувати коло провідних джерел, що є насиченими термінологічно, а також відбивають провідну проблематику теорії та технології контекстного навчання. Це завдання ми розв'язали в попередніх працях [4], у яких було відбито результати ретроспективного й дефініційного аналізу провідних понять, що дозволили з'ясувати певну генезу проблеми контекстного навчання, виокремити найбільш значущі дослідження щодо проблеми контекстного навчання, а також з'ясувати певні напрями вивчення зазначеного феномену, надати основні дефініції. Отже, нами була визначена найбільш поширена в сучасній психолого-педагогічній теорії термінологія, що відбиває сутність контекстного навчання; відкореговано результати міждисциплінарного аналізу поняття „контекст” з позицій методології педагогіки. Ми переконалися, що сучасна термінологія контекстного навчання є сукупністю спеціальних понять з різних галузей науки, які функціонують у сфері професійної діяльності педагога.

При формуванні тезаурусу контекстного навчання майбутнього педагога, крім досліджень суто контекстної спрямованості, нами було окреслено коло праць щодо методологічних засад контекстного навчання, які дозволили з'ясувати поліпарадигмальні та

поліпідхідні засади контекстного навчання майбутніх педагогів. Це дослідження, що стосуються когнітивної, особистісно зорієнтованої, смислової, рефлексивної парадигми освіти; системного, діяльнісного, аксіологічного, акмеологічного, суб'єктного, компетентнісного, контекстного наукових підходів. Цей аспект дослідження ретельно розкрито у статтях у періодичних виданнях [6].

Ми також ураховували підходи лінгвістів, які виокремлюють два самостійних напрями дослідження термінології, а саме: теоретичний і прикладний. Поділяючи цю наукову позицію, ми вважаємо, що науковий тезаурус майбутніх педагогів буде складатися з термінів, що пов'язані з теоретико-методологічними аспектами зазначеного феномену (теоретичний напрям), а також з термінів, що відбивають його технологію (прикладний напрям). Утім ми вважаємо доречним додати ще й третій напрям, пов'язаний з розкриттям сутності рефлексивних конструктів, формування яких є результативно-цільовою основою контекстного навчання майбутніх педагогів. Така логіка дослідницьких дій детермінована тим, що в межах нашого дослідження ми доводимо значущість рефлексивної компетентності як самостійного рефлексивного конструкта та рефлексивно детермінованих якостей особистості майбутнього фахівця, якими є її мотиваційна, смислова, суб'єктна сфера.

При з'ясуванні термінів, що пов'язані з сукупністю рефлексивних конструктів майбутнього фахівця, ми ґрунтувались на працях з дослідження проблеми мотивації професійної діяльності педагога (А. Маркова, Л. Мітіна, В. Семиченко, А. Файзуллаєв) та мотиваційних аспектів контекстного навчання (Н. Бакшаєва, А. Вербицький); смислів (О. Асмолов, Д. Леонт'єв, О. Леонт'єв) та смислоутворення (І. Абакумова, Є. Белякова, І. Рудакова) у процесі професійної підготовки; суб'єктних феноменів сучасної освіти (В. Галузяк, Г. Костюк, В. Роменець, В. Татенко); рефлексивних складників професійної освіти (Н. Жукова, В. Сластьонін, І. Стеценко). Вагомими для нас також були дослідження рефлексивної проблематики філософської (І. Ладенко, В. Лекторський, А. Спіркін), психологічної та педагогічної спрямованості (Г. Бізяєва, І. Колесникова, І. Котик М. Марусинець, І. Семенов, С. Степанов, І. Стеценко).

Таким чином, результатом наведених вище міркувань є виокремлення в науковому тезаурусі контекстного навчання три групи термінів, а саме:

1. Терміни, що характеризують теоретико-методологічні аспекти контекстного навчання: парадигма освіти, поліпарадигмальність, когнітивна, особистісно зорієнтована, смислова, рефлексивна парадигми освіти; науковий підхід, поліпідхідність, системний, діяльнісний, аксіомогічний, акмеологічний, компетентнісний, контекстний, рефлексивно-контекстний, суб'єктний наукові підходи; контекст, таксономія видів контексту, принципи функціонування контексту; контекстне навчання, джерела контекстного навчання; мета, принципи, зміст контекстного навчання; семіотична, імітаційна, соціальна навчальні моделі; контекстне навчання майбутніх педагогів, професійний контекст майбутніх педагогів, типи професійного контексту майбутніх педагогів: мотиваційно-стимульовальний, рефлексивно-формульовальний, смислоутворювальний, суб'єктно-формульовальний, комунікативно-формульовальний контекст; професійний контекст педагога, типи професійного контексту педагога: мотиваційний, рефлексивний, смисловий, суб'єктний, праксіологічний, комунікативний.

2. Терміни, що пов'язані з розкриттям сукупності рефлексивних конструктів особистості: рефлексія, типи рефлексії: кооперативна, комунікативна, особистісна, інтелектуальна; інтрапсихічна, інтерпсихічна; ситуативна, ретроспективна, перспективна; форми рефлексії: індивідуальна, колективна; педагогічна рефлексія, професійна рефлексія, контекстна рефлексія, рефлексивна компетентність; рефлексивно-антиципаційний процес; мотив, мотивація, пізнавальні мотиви, професійні мотиви; мотиваційний синдром; „побічний продукт”; смисли, смисловий конструкт, смислові диспозиції; „велика” й „мала” динаміка смислових утворень; суб'єкт, суб'єктність, професійна суб'єктність; суб'єктна позиція; активність; суб'єктний досвід, антиципація.

3. Терміни, що характеризують технологічний аспект контекстного навчання: технологічний, задачний, середовищний підходи, технологія контекстного навчання;

організаційні форми навчання контекстного типу: лекція удвох, лекція-візуалізація, лекція-прес-конференція, проблемна лекція, рефлексивно зорієнтована лекція, ділова гра, аналіз педагогічних ситуацій, розв'язання педагогічних задач, заняття-тренінги; трансформація мотивів; рефлексіогенез, смислогенез, суб'єктогенез; смислоутворення, смислоусвідомлення, смислобудівництво; самопізнання, самореалізація, самоактуалізація; навчальна діяльність академічного типу, квазіпрофесійна, навчально-професійна діяльність; рефлексивно-контекстне освітнє середовище.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Таким чином, науковий тезаурус контекстного навчання є системою понять, що відбиває на методологічному, теоретичному й технологічному рівні сутнісні ознаки контекстного навчання і є інструментом для його опису. Він представлений трьома групами понять, а саме: термінами, що характеризують теоретико-методологічні аспекти контекстного навчання; термінами, що пов'язані з розкриттям сукупності рефлексивних конструктів особистості; термінами, що характеризують технологічний аспект контекстного навчання. Логіка зазначеної диференціації термінів на групи відповідає рівням методології наукового пізнання, а також сутнісним ознакам системи контекстного навчання. Є очевидним, що у поданому тезаурусі присутні і загальнонаукові терміни (парадигма, підхід, контекст), і терміни з певних наукових галузей, переважно з психології (рефлексія, смисли) та педагогіки (контекстне навчання, принципи контекстного навчання). Нами використано терміни, що були раніше обґрунтовані й визначені в теорії й технології контекстного навчання, а також авторські терміни (рефлексивно-контекстний підхід, рефлексіогенез, рефлексивно-контекстне освітнє середовище). Отже у представленій статті було висвітлено загальну логіку дослідницьких дій у процесі формування наукового тезаурусу контекстного навчання.

Подальшого ретельного аналізу потребує кожна із виокремлених груп понять наукового тезаурусу. Саме цей аспект дослідження і буде предметом наших майбутніх наукових розвідок.

Література:

1. Blauberg I. V. Stanovlenie i suschnost sistemnogo podhoda / I. V. Blauberg, E. G. Yudin. – M. : Nauka, 1973. – 270 s.
2. Verbitskiy A. A. Glossariy terminov i ponyatiy kontekstnogo obucheniya: sistema pedagogicheskogo obrazovaniya / A. A. Verbitskiy // Kontekstnoe obuchenie: teoriya i praktika. – M., 2004. – Vyip. 1. – С. 3 – 21.
3. Verbitskiy A. A. Kategoriya „kontekst” v psihologii i pedagogike / A. A. Verbitskiy, V. G. Kalashnikov. – M. : Logos, 2010. – 298 s. : il.
4. Zhelanova V. V. Stan doslidzhenosti problemi kontekstnogo navchannya u psihologo-pedagogichnly teorii / V. V. Zhelanova // Visn. Lugan. nats. un-tu imenl Tarasa Shevchenka : Pedagogichnl nauki. – 2011. – № 20(231). – Ch. 1. – S. 37 – 53.
5. Zhelanova V. V. Logiko-semantichniy ta psihologo-pedagogichniy analiz ponyattya „kontekst” / V. V. Zhelanova // Nauka i osvita. Pedagogika : nauk.-prakt. zhurn. Pivdenного nauk. Tsentru NAPN Ukrayini. – 2011. – № 4/S. – S. 152 – 157.
6. Zhelanova V. V. Realizatsiya poliparadigmalnoyi metodologiyi u suchasniy vischiy osviti / N. M. Chernuha, V. V. Zhelanova // Neperervna profesiyna osvita: teoriya i praktika // Naukovometodichniy zhurnal. – ISSN 1609 – 8595 INDEX COPERNICUS/
7. Lukov V. A. , Lukov VI. A. Tezaurusniy podhod: ishodnyie polozheniya / V. A. Lukov , VI. A. Lukov // Informatsionniy gumanitarniy portal «Znanie. Ponimanie. Umenie», 2008, № 9.– Kompleksnyie issledovaniya: tezaurusniy anaiz mirovoy kulturyi. UPL:http: // www.zpujournal.ru/e-zpu/2008/9/Lukovs Thesaurus Approach/ [arhivirovano v WebCite]. – Data obrascheniya: 20.10.2015 g.
8. Medushevskaya O. M. Istochnikovedenie: teoriya, istoriya i metod / O. M. Medushevskaya. – M. : Izd-vo RGU, 1996. – 79 s.

9. Mihaylyichev E. A. Terminologiya pedagogicheskoy diagnostiki / E. A. Mihaylyichev. – Rostov n/D. : Izd-vo „SKNTs VSh”, 1997. – 86 s.
10. Sisoeva S. O., Sokolova I. V. Problemi nepererivnoyi profeslynoyi osviti: tezaurus naukovogo doslidzhennya: nauk. vidannya /S. O. Sisoeva, I. V. Sokolova / NAPN Ukrayini.In-t pedagogichnoyi osviti i osviti doroslih, MON. Mariupolskiy derzh. gumanitarniy un-t – Kiyiv: Vidavnichiy Dim «EKMO», 2010. – 362 s.

LOGIC OF FORMATION FOR SCIENTIFIC THESAURUS OF CONTEXTUAL STUDY FOR FUTURE TEACHERS

V. Zhelanova

Formulation of scientific problem and its importance. In the context of contemporary modernization of higher education in Ukraine, associated with its new high-quality measurements are increasingly important practice-oriented educational system, which allows to build the educational process in higher education institution specific of future profession. The most productive is a system of contextual learning, because it aims at overcoming the contradictions that exist in the traditional education system and lead to disadvantages such as: lack of professional motivation, the formality of knowledge, the inability of their use in practical work, for a long period of adaptation of young specialists to professional activity. Also is known the provisions of the methodology of scientific research that one of the main indicators of scientific and practical maturity of this or that theory is the existence and the validity of its terminology. In educational theory the often observed phenomenon that has repeatedly drawn the attention of famous methodologists of pedagogy (V. kraevskij, V. polonskii), namely: the lack of systematization of terms, the ambiguity and the diversity of their interpretation, the reduction in the severity of the normativity of usage in a scientific context, a growing neuregulirovannost process, the use of terms from other Sciences. That is a lack of clarity ponadto system, the lack of systematization makes it difficult to develop certain concepts and technologies. Of course, these difficulties also affect the studied system of contextual learning for the future teacher. Consequently, there is a need for clarification and systematization of concepts, that is, the formation of a scientific thesaurus of contextual learning for the future teacher.

Analysis of recent research. The conceptual framework of the thesaurus approach is justified in the studios of V. Lukov, VL. Lukov, S. Sysoeva. Various aspects of contextual learning developed in the works of A. Verbitsky and representatives of his scientific school (Dubovitskaya, A. Larionov, K. Shaposhnikov, etc.). Of particular importance in the format presented problems acquires a Glossary of words contextual learning (by A. Verbitsky), where first isolated, grounded and determined the main concepts of the theory and technology of contextual training. The specified Glossary is detailed dictionary articles on terminological apparatus of the theory of contextual learning. It should be noted that this Glossary contains the new concepts that have emerged in the scientific revolution along with the concept of contextual learning (contextual learning, quassy activity), and concepts and terms already used in psycho-pedagogical and methodological literature, but has received a new interpretation by the author according to the theory of contextual learning (modeling in contextual learning, the principles of contextual learning, organizational learning context type) [2]. Along with this, there is also a slightly different approach to the consideration of concepts and categories of contextual learning, in particular to the category "context". According to this approach, this concept is investigated as an interdisciplinary phenomenon on the basis of interdisciplinary methodology. It is this aspect of the theory of contextual learning highlighted in the work of A. Verbitsky "Category "context" in psychology and pedagogy" [3]. However with such high interest contextual issues the issues with scientific thesaurus the context of training future teachers remain outside the purview of scientists.

The purpose of this article is to highlight the overall logic of the formation of the scientific thesaurus of contextual learning for the future teacher.

The main material and justification of the results of the study. A key phenomenon of the present paper is the notion "thesaurus". It is known that in Ancient Greece, thesaurus (thésaurós) called treasure, Treasury, stock. In modern scientific slang thesaurus is a structured view and the overall image of the part of the world culture that can be mastered by the subject (V. Lukov, VL. Bows) [7]; scientific and cultural phenomenon that provides the mutual understanding of researchers and practitioners in the world educational space and the consistency of the methodological foundations of the study of certain problems; a system of concepts that are intended person for assimilation and updating for successful orientation in the object plane of scientific knowledge (S. Sysoeva, I. Sokolova) [10].

Taking into consideration the scientific position, we understand the scientific thesaurus as a system of concepts that reflects on the methodological, theoretical and technological level of the essential characteristics of contextual learning and is a tool to describe it. It is worth noting that the thesaurus context of training of future teacher is characterized by such features as incompleteness, interdisciplinarity, variability, efficiency, contextsite.

Based approaches to improving scientific terminology (V. kraevskij, There. Mikhailychev, V. polonskii), in the process of formation of the thesaurus of contextual learning, we used a method of interdisciplinary analysis, in terminology of the source study analysis method, system analysis method.

The results of an interdisciplinary analysis of the category "context" and the phenomena behind it according to the phenomenology of linguistics, psycholinguistics, philosophy, logic and methodology, of psychology and pedagogy, given in the previous works [5]. Analysis gives reason to believe that the phenomenon of "context" as the leading semantic component of the notion of research "contextual learning" is an interdisciplinary. In it certain ideas are synthesized for each of the Sciences. However, the most important is the integration of psychological and pedagogical interpretation of the context of both internal and external conditions and factors of behavior and human activity, which affects the perception, understanding and transformation of subject specific situation that defines the meaning and significance of this situation, both in General and specific components.

With the purpose of establishing the information capabilities of certain terms (completeness, accuracy, novelty), as well as a reasoned assessment of their significance in relation to the theory and technology of contextual training of future teachers, we used a method of source analysis. The essence and originality of the methodology of this study is to recognize someone else's (not just his) consciousness in the triad of "people – work – people" (O. Medushevsky). [8]. In this triad methodology this study distinguishes between two types of relationships, and correspondingly two types of research activities. When the first model examines the relationships work to the historical reality, in the operation of which it was created. The second model is the subject who learns, includes work in the reality of his epoch, then there is "the meeting of two individuals" (Bakhtin), namely the Creator and the researcher. Note that the adaptation of these provisions source analysis to the problem of our study gives reason to explore certain existing terms of the theory and technology of contextual learning, identify their information capabilities, the weight, and then to justify their understanding of it to formulate their definitions.

In the process of formation of scientific thesaurus contextual learning we have also applied the method of system analysis, there is such a tool of scientific cognition, which is based on the study of objects as systems (I. Blauberg, E. G. Yudin), as some integrity, identify the components and relations of each element of the system [1]. Therefore, considering these provisions, we believe that we have studied the thesaurus of contextual learning has all the hallmarks of a system object, namely, that it is holistic, has integrative qualities, is an open, hierarchical.

In the analysis of terms of contextual learning based on a systemic approach, we relied on criteria presented in research E. Mihalikova [9]. Let's consider them.

Length concepts, i.e. the time of its introduction into science, the period of storage without significant revision of the core content. Therefore, this criterion characterizes the relevance of the term. So, the idea of contextual learning has been published by A. Verbitsky in 1981. In modern science outlines the concept defines one of the most well-known practice-oriented education systems, therefore, there is no doubt its relevance and duration.

Structural-hierarchical level. Concepts have different degree of generality and reflect the different significance of the phenomenon and the symptoms associated with various theories and concepts, e.g. the concept of "contextual approach" applies to the third concrete scientific level of methodology; the concept of "technology contextual learning" – up to the fourth technological level of methodological analysis, that is, reflect the different levels of generalization.

Autonomy – doublewall concepts. In terminosistemy, consisting of a variety of sources, and there are concepts that are duplicates of each other, and relatively Autonomous. So, the concept of "organizational learning context type" is a duplicate of the concept of "context-oriented learning". Autonomous is the concept of "Kwassa activities".

Sachalinobiini concepts, characterized by adaptation to real practice, the regularity and prevalence of, for example, are generally accepted concepts of "cognitive motivation", "professional motives".

Modernity is archaic concepts. This criterion reflects a specific aspect of "historical reputation" term and "trendy". Famous modern concept is "reflective of anticipative mechanism". While the concepts of "historical reputation" is "reflection" and "anticipation".

Operatint concepts. This criterion reflects the structural complexity of the construct of the model concepts definitions characteristics that may be diagnosed, for example, the concept of "motivational syndrome" is a system of interaction between specific motivational components.

The correlation with the management level that is one of the leading characteristics of the content and scale of phenomena, which reflects the notion, for example, the concept of "papardelle", "palphot" contextual learning reflect its magnitude.

The syntactic complexity of the concept. This criterion appears as the most linguistic and is associated with the ease of use of terms.

Along with this, to identify thesaurus, contains a succinct categorical apparatus, it was necessary to find out a leading range of sources that is effectively saturated and also reflect the leading issues of the theory and technology of contextual training. This task was solved in previous works [4], in which were reflected the results of a retrospective and defencing analysis of the leading concepts which helped to determine certain origins of the problem of contextual learning, to highlight the most significant research on contextual learning, as well as to clarify certain areas of study of the phenomenon, provide the basic definition. So, we determined the most common in modern psychological and pedagogical theory terminology that reflects the essence of contextual learning; the corrected results of an interdisciplinary analysis of the concept of "context" from the standpoint of the methodology of pedagogy. We have seen that the modern terminology of contextual learning is a set of special concepts in different fields of science that operate in the sphere of professional activity of a teacher.

During the formation of the thesaurus of contextual learning for the future teacher than research purely contextual orientation, we set the scope of works of the methodological principles of contextual learning, which allowed to find out polarcirkel and polhn basis of contextual learning of future teachers. This research on cognitive, personality-oriented, semantic, reflexive paradigms of education; system, activity, axiological, acmeological, subjective, competence, and contextual approaches. This research aspect is thoroughly disclosed in articles in periodicals [6].

We also took into account the approaches of linguists, there are two independent areas of research terminology, namely theoretical and applied. Sharing this scientific position, we believe that research thesaurus future teachers will consist of terms related to theoretical and methodological aspects of the phenomenon (theoretical direction), as well as terms that reflect his technology (applied direction). However, we believe it is appropriate to add the third direction associated with the disclosure of the nature of the reflective constructs, the formation of which is

effectively-targeted basis of contextual learning of future teachers. This logic of action research is determined by that in our research we prove the importance of reflective competence as a self-reflexive and reflexive construct of the deterministic qualities of the future specialist, which are: its motivational, semantic, subjective sphere.

In clarifying the terms that are associated with a set of reflective constructs of the future expert, we relied on the papers on the study of problems of professional activity of a teacher (A. Markov, L. Mitina, V. Semchenko, Faizullaev A.) and motivational aspects of contextual learning (N. Bakshaeva, A. Verbitsky); meanings (O. Asmolov, D. Leontiev, O. Leontiev) and smalloutline (I. Abakumov, There. Belyakov, I. Rudakova) in the process of professional training; the subjective phenomena of modern education (B. Halusek, G. Kostyuk, V. Resident Romaine, W. Tatenko); reflective components of professional education (N. Zhukov, V. Slastyonin, And. Stetsenko). Important to us were studies of reflexive philosophical perspective (I. Ladenko, Lecture V., Spirkin A.), psychological and pedagogical orientation (Bsava G., I. Kolesnikova, I. M. Cat Marusinec, Semenov I., Stepanov S. I. Stetsenko).

Thus, the result of the arguments presented above is the allocation of a scientific thesaurus of contextual learning three groups of terms, namely:

1. Terms describing the theoretical and methodological aspects of contextual learning: the educational paradigm, papardelle, cognitive, personality-oriented, logical, reflective paradigm of education; a scientific approach, polpinit, system, activity, examone, acmeological, competence, contextual, reflexive and contextual, subjective approaches; context, taxonomy of context types, principles of functioning of context; contextual learning, contextual learning source; the aim, principles, content of contextual learning; semiotic, imitation and social learning models; contextual training of future teachers, the professional context of future teachers types of professional context of future teachers: motivational and supportive, reflective-molding, smalloutline, subject-forming, communicative and formative context; professional context of the teacher, types the professional context of the teacher: motivational, reflexive, semantic, subjective, praxean, communicative.

2. The terms associated with the disclosure of the aggregate of the reflective constructs of personality: reflection, types of reflection: cooperative, communicative, personal, intellectual; trapsin, terpsion; situational, retrospective, prospective; forms of reflection: individual, collective, pedagogical reflection, professional reflection, contextual reflection, reflexive competence; reflective-anticipating process; motive, motivation, cognitive motives professional motives; motivational syndrome; "by-product"; meaning, semantic construct, semantic disposition; "major" and "minor" dynamics of meaning formations; the subject, subjectivity, professional subjectivity; subjective position; activity; subjective experience, the anticipation.

3. Terms describing the technological aspect of contextual learning: technology, zadachi, environmental approaches, technology contextual learning; organizational learning context type: lecture together, lecture-visualization, lecture-press conference, problem lecture, lecture-oriented reflexive, role play, analysis of pedagogical situations, the solution of pedagogical tasks, classes-training; transformation of motives; reflexogenic, smilagenin, subject ctagent; smalloutline, smelloscope, smilebut; self-knowledge, self-realization, self-actualization; educational activity of academic type, Kvaisa, educational and professional activities; reflective and contextual learning environment.

Conclusions and perspectives for further research. Thus, scientific thesaurus contextual learning is a system of concepts reflecting on the methodological, theoretical and technological level of the essential characteristics of contextual learning and is a tool to describe it. He is represented by three groups of concepts, namely the terms that characterize the theoretical and methodological aspects of contextual learning; the terms associated with the disclosure of the aggregate of the reflective constructs of the individual; the terms describing the technological aspect of contextual learning. Logic specified the differentiation of the terms in the group corresponds to the levels of methodology of scientific cognition, as well as the essential characteristics of the system of contextual learning. It is obvious that in this thesaurus are present and General scientific terms (paradigm, approach, and context), and the timing of certain scientific

branches, mainly in psychology (reflection, meanings) and pedagogy (contextual learning principles of contextual learning). We used terms that were previously justified and defined in the theory and technology of contextual learning, and copyright terms (reflexive and contextual approach, reflexogenic, reflective and contextual learning environment. So, the article presented describes the General logic of action research in the process of formation of scientific thesaurus contextual learning. Further careful analysis requires each of the identified scientific concepts of the thesaurus. It is this aspect of research and will be the subject of our future research.

References:

1. Blauberg I. V. Stanovlenie i suschnost sistemnogo podhoda / I. V. Blauberg, E. G. Yudin. – M. : Nauka, 1973. – 270 s.
2. Verbitskiy A. A. Glossariy terminov i ponyatiy kontekstnogo obucheniya: sistema pedagogicheskogo obrazovaniya / A. A. Verbitskiy // Kontekstnoe obuchenie: teoriya i praktika. – M., 2004. – Vyip. 1. – C. 3 – 21.
3. Verbitskiy A. A. Kategoriya „kontekst” v psihologii i pedagogike / A. A. Verbitskiy, V. G. Kalashnikov. – M. : Logos, 2010. – 298 s. : il.
4. Zhelanova V. V. Stan doslidzhenosti problemi kontekstnogo navchannya u psihologo-pedagogichnly teorii / V. V. Zhelanova // Visn. Lugan. nats. un-tu imeni Tarasa Shevchenka : Pedagogichni nauki. – 2011. – № 20(231). – Ch. 1. – S. 37 – 53.
5. Zhelanova V. V. Logiko-semantichniy ta psihologo-pedagogichniy analiz ponyattya „kontekst” / V. V. Zhelanova // Nauka i osvita. Pedagogika : nauk.-prakt. zhurn. Pivdenного nauk. Tsentru NAPN Ukrayini. – 2011. – № 4/S. – S. 152 – 157.
6. Zhelanova V. V. Realizatsiya poliparadigmalnoyi metodologiyi u suchasniy vischiy osviti / N. M. Chernuha, V. V. Zhelanova // Neperervna profesiyna osvita: teoriya i praktika // Naukovometodichniy zhurnal. – ISSN 1609 – 8595 INDEX COPERNICUS/
7. Lukov V. A. , Lukov VI. A. Tezaurusniy podhod: ishodnyie polozheniya / V. A. Lukov , VI. A. Lukov // Informatsionniy gumanitarniy portal «Znanie. Ponimanie. Umenie», 2008, № 9.– Kompleksniye issledovaniya: tezaurusniy anaiz mirovoy kulturyi. UPL:http: // www.zpujournal.ru/e-zpu/2008/9/Lukovs Thesaurus Approach/ [arhivirovano v WebCite]. – Data obrascheniya: 20.10.2015 g.
8. Medushevskaya O. M. Istochnikovedenie: teoriya, istoriya i metod / O. M. Medushevskaya. – M. : Izd-vo RGU, 1996. – 79 s.
9. Mihaylyichev E. A. Terminologiya pedagogicheskoy diagnostiki / E. A. Mihaylyichev. – Rostov n/D. : Izd-vo „SKNTs VSh”, 1997. – 86 s.
10. Sisoeva S. O., Sokolova I. V. Problemi neperervnoyi profeslynoyi osviti: tezaurus naukovogo doslidzhennya: nauk. vidannya /S. O. Sisoeva, I. V. Sokolova / NAPN Ukrayini.In-t pedagogichnoyi osviti i osviti doroslih, MON. Mariupolskiy derzh. gumanitarniy un-t – Kiyiv: Vidavnichiy Dim «EKMO», 2010. – 362 s.